

Uzasadnienie

Skargą z dnia 1 marca 2021 r. M. B. (1) poinformował o dopuszczeniu się przewinienia dyscyplinarnego przez radcę prawnego D. K.. Skarżący wskazał, że w dniu 17 stycznia 2018 r. podpisał umowę zlecenia z radcą prawnym, któremu przekazał do prowadzenia sprawę odszkodowania i zadośćuczynienia za wypadek od towarzystwa (...). Radca prawny miał pobrać od Skarżącego zaliczkę na poczet wynagrodzenia w kwocie 1800 zł oraz opłatę sądową od pozwu w kwocie 1750 zł. Pomimo początkowego pozostawania ze Skarżącym w kontakcie dotyczącym sprawy, radca prawny szybko zaniechał wszelkiego kontaktu i był nieosiągalny. Radca prawny nie skierował pozwu do sądu, nie poinformował o tym Skarżącego i nie zwrócił mu środków pieniężnych oraz przekazanych na poczet sprawy dokumentów.

Postanowieniem z dnia 14 lipca 2021 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wszczął dochodzenie w sprawie możliwości popełnienia przewinień dyscyplinarnych przez radcę prawnego D. K.. W toku postępowania przygotowawczego przesłuchano pokrzywdzonego M. B. (1), świadka M. B. (2) – żonę pokrzywdzonego oraz świadka M. K. – prawnika, który skojarzył Skarżącego i radcę prawnego D. K..

W oparciu o ustalenia dokonane w toku postępowania przygotowawczego, postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2022 r. radcy prawnemu przedstawiono zarzuty. Wobec nieusprawiedliwionej nieobecności na czynnościach przed Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego, postanowienie zostało przesłane obwinionemu pocztą.

Wnioskiem z dnia 24 czerwca 2022 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego P. K., wniósł o ukaranie radcy prawnego D. K. obwinionego o to, że:

1)

zaniechał, w O., w okresie od lutego 2018 r. do lutego 2021 r., realizacji umowy zlecenia z dnia 17.01.2018 r., zawartej pomiędzy radcą prawnym D. K. a Panem M. B. (1), w tym zaniechał wniesienia do Sądu Rejonowego w (...) w imieniu Pana M. B. (1) pozwu o zadośćuczynienie oraz odszkodowanie za wypadek komunikacyjny z dnia 03.11.2014 r., tj. popełnił przewinienie dyscyplinarne określone w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1166 ze zm.) w zw. art. 6 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, co stanowi naruszenie zasad etyki;

2)

zaniechał, w okresie od marca 2021 r. do lutego 2022 r., w O., wydania na rzecz Pana M. B. (1) dokumentów związanych ze sprawą zadośćuczynienia oraz odszkodowania za wypadek komunikacyjny z dnia 03.11.2014 r. przekazanych jemu przez Pana M. B. (1) w okresie od grudnia 2017 r. do stycznia 2018 r., pomimo wzywania przez Pana M. B. (1) radcy prawnego D. K. do wydania tych dokumentów w marcu 2021 r., tj. popełnił przewinienie dyscyplinarne określone w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1166 ze zm.) w zw. art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, co stanowi naruszenie zasad etyki;

3)

nie poinformował Pana M. B. (1), w lutym 2021 r., w O., o przebiegu sprawy zadośćuczynienia oraz odszkodowania za wypadek komunikacyjny z dnia 03.11.2014 r., pomimo żądań Pana M. B. (1) wystosowanych do radcy prawnego D. K. w powyższym okresie w zakresie udzielenia informacji o przebiegu sprawy, tj. popełnił przewinienie dyscyplinarne określone w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1166 ze zm.) w zw. art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, co stanowi naruszenie zasad etyki;

4)

nie zwrócił, w okresie od marca 2021 r. do lutego 2022 r., w O., na rzecz Pana M. B. (1) środków pieniężnych w wysokości 1.750,00 zł przeznaczonych na pokrycie opłaty od pozwu o zadośćuczynienie oraz odszkodowanie za wypadek komunikacyjny z dnia 03.11.2014 r., pomimo wzywania przez Pana M. B. (1) radcy prawnego D. K. do wydania tych środków w marcu 2021 r. oraz w maju 2021 r., tj. popełnił przewinienie dyscyplinarne określone w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1166 ze zm.) w zw. art. 37 ust. 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, co stanowi naruszenie zasad etyki.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny rozpoznał sprawę na rozprawach w dniach 24 sierpnia 2022 r. (na której obwiniony nie stawiał się, zaś tut. Sąd uwzględnił jego wniosek o odroczenie rozprawy z uwagi na urodzenie się dziecka) oraz 28 września 2022 r. (wyznaczonej zgodnie z wnioskiem obwinionego).

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustalił następujący stan faktyczny

Pan M. B. (1) poznał obwinionego D. K. za pośrednictwem prawnika M. K., która wcześniej udzielała mu pomocy na etapie postępowania przedprocesowego przeciwko ubezpieczycielowi o odszkodowanie i zadośćuczynienie za skutki wypadku komunikacyjnego. W styczniu 2018 r. M. K. zorganizowała spotkanie pomiędzy stronami i miała udzielać pomocy prawnej przy ewentualnym prowadzeniu sprawy sądowej. M. K. przekazała otrzymaną od M. B. (1) teczkę z dokumentacją, w tym przede wszystkim dokumentacją medyczną, radcy prawnemu D. K. oraz uczestniczyła w spotkaniu pomiędzy tymi osobami. M. B. (1) udzielił obwinionemu pełnomocnictwa do sprawy. Strony podpisały umowę zlecenia, w której ustaliły, że łączne wynagrodzenie za prowadzenie sprawy wynosić będzie 4800 zł. Następnie, w dniu 29 stycznia 2018 r. Skarżący przekazał obwinionemu kwotę 1750 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu oraz kwotę 1800 zł tytułem zaliczki na poczet prowadzenia sprawy.

Dowód:

1)

Umowa zlecenie z dnia 17 stycznia 2018 r., k. 3

2)

Umowa doradztwa prawnego z dnia 30 stycznia 2017 r., k. 16-18

3)

Dowody wpłaty, k. 4-5

4)

Zeznania świadka M. K., k. 28-29

5)

Zeznania świadka M. B. (2), k. 38-39

6)

Zeznania pokrzywdzonego M. B. (1), k. 10-12

Pozew w sprawie przygotowała M. K., a wnieść miał go radca prawny D. K.. Po przekazaniu środków i zleceniu prowadzenia sprawy, początkowo obwiniony pozostawał w kontakcie ze Skarżącym, informował go, że sprawa jest na dobrej drodze. Po pewnym czasie Skarżący sam zdecydował się dowiedzieć na jakim etapie jest sprawa i zasięgnął wiedzy w sądzie, jednakże okazało się, że żaden pozew nie wpłynął. W związku z powyższym, próbował nawiązać kontakt z obwinionym, który jednak nie odbierał telefonu i nie odpisywał na smsy. W lutym 2022 r. obwiniony obiecał

Skarżącemu spotkanie, jednakże raz spotkanie odwołał, a raz nie stawił się na nim. Skarżący, wiedząc o problemach obwinionego z alkoholem, był otwarty na polubowne rozwiązanie spraw, jednakże obwiniony był nieosiągalny. Próby nawiązania kontaktu podejmowała także żona Skarżącego M. B. (2), próbując uzyskać namiary na radcę prawnego oraz informacje o sprawie od M. K., która wyraziła zdumienie i zaniepokojenie sytuacją. Poinformowała także, że nie posiada żadnych dokumentów, albowiem całość dokumentacji dotyczącej Skarżącego posiada obwiniony. Sama również nie odzyskała od radcy prawnego swojego laptopa i nie była w stanie nawiązać z nim kontaktu.

Dowód:

- 1)
Zeznania pokrzywdzonego M. B. (1), k. 10-12 oraz 152-153
 - 2)
Zeznania świadka M. K., k. 28-29 oraz 153-154
 - 3)
Zeznania świadka M. B. (2), k. 38-39 oraz 153
 - 4)
Wiadomości z systemu M., k. 16-34
- Wiadomością e-mail z dnia 1 marca 2021 r. M. B. (1) wypowiedział pełnomocnictwo udzielone obwinionemu.

Dowód: wiadomość z dnia 1 marca 2021 r., k. 77

Wiadomością z dnia 19 marca 2021 r. wysłaną w systemie M. obwiniony zwrócił się do Skarżącego o wskazanie numeru konta. Skarżący przesłał numer konta oraz kwotę, która w jego ocenie powinna zostać przelana, zawierającą w sobie zaliczkę na poczet wynagrodzenia, opłatę sądową i odsetki. Przelew nigdy nie wpłynął, a Skarżący nie odzyskał środków. Obwiniony nie zwrócił także dokumentów przekazanych mu przez klienta. Sprawa zlecona przez M. B. (1) nigdy nie została wniesiona do właściwego sądu, a z obwinionym nie ma żadnego kontaktu.

Dowód:

- 1)
Wiadomość z systemu M. z dnia 19 marca 2021 r., k. 78
- 2)
Zeznania pokrzywdzonego M. B. (1), k. 10-12 oraz 152-153
- 3)
Zeznania świadka M. K., k. 28-29 oraz 153-154
- 4)
Zeznania świadka M. B. (2), k. 38-39 oraz 153

Obwiniony nie stawiał się na wezwanie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego i nie złożył wyjaśnień w toku postępowania przygotowawczego. Obwiniony nie stawiał się także na terminie obu rozpraw, mimo uwzględnienia jego wniosku i odroczenia terminu rozprawy.

Dowód:

1)

pismo przewodnie z dnia 5 kwietnia 2022 r., k. 97-103

2)

protokół rozprawy z dnia 24 sierpnia 2022 r., k. 149-150.

3)

protokół rozprawy z dnia 28 września 2022 r., k. 151-154

Obwiniony był wcześniej karany orzeczeniami tut. Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego (sygn. akt. OSD 13/18, sygn. akt OSD 81/19, sygn. akt 47/20, sygn. akt OSD 111/19, sygn. akt OSD 63/18, sygn. akt OSD 76/18, sygn. akt OSD 110/19) za działania o podobnym charakterze, tj. m.in. za brak podejmowania czynności w przyjętych sprawach pomimo przyjęcia wynagrodzenia, nieinformowanie klientów o przebiegu sprawy, brak zwrotu dokumentacji, brak zwrotu wynagrodzenia, brak zwrotu przedmiotów osobistych.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o akta sprawy, tj. dokumenty złożone do akt sprawy, zeznania świadków oraz odpisy orzeczeń z innych spraw dyscyplinarnych prowadzonych przeciwko obwinionemu.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje

Po analizie zebranego materiału dowodowego, tut. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, że materiał ten pozwala na przypisanie obwinionemu zawinonego popełnienia wszystkich czynów zarzucanych mu we wniosku o ukaranie. Sprawstwo obwinionego nie pozostawiało żadnych wątpliwości. Tym samym należy postawić mu zarzut naruszenia przepisów Ustawy o radcach prawnych i Kodeksu Etyki Radcy Prawnego („dalej: (...)).

Obwiniony pomimo przyjęcia sprawy do prowadzenia, zawarcia umowy zlecenia oraz udzielenia mu pełnomocnictwa, a następnie przyjęcia wynagrodzenia i opłaty sądowej nie sporządził pozwu, ani innych pism procesowych i nie wystąpił na drogę sądową.

Obwiniony nie udzielał także klientowi informacji o przebiegu sprawy oraz podejmowanych czynnościach. W rzadkich wypadkach, kiedy wreszcie klientowi udało się skontaktować z radcą, dawał on klientowi fałszywe poczucie bezpieczeństwa, czym wyłącznie odraczał w czasie konieczność skonfrontowania się z klientem, równocześnie uniemożliwiając mu nawiązanie współpracy z innym pełnomocnikiem. Przykładem takich zachowań było umówienie się z pokrzywdzonym na spotkanie, a następnie jego odwołanie oraz niepojawienie się na innym zaplanowanym spotkaniu. Z kolei szczątkowe i sporadyczne informacje przekazywane przez radcę na temat jego rzekomych działań były nieprawdziwe i zmierzały do celowego wprowadzenia pokrzywdzonego w błąd. Finalnie obwiniony całkowicie zerwał kontakt z pokrzywdzonym, pozostając nieosiągalnym.

Ostatecznie, pomimo zakończenia współpracy przez pokrzywdzonego i wypowiedzenia przez niego pełnomocnictwa nie wydał mu dokumentów, ani nie zwrócił kwoty pobranej na poczet opłaty sądowej oraz zaliczki tytułem wynagrodzenia za prowadzenie sprawy. Ponownie natomiast wprowadził pokrzywdzonego w błąd, kierując do niego zapytanie o numer rachunku bankowego do zwrotu.

Sprawa pokrzywdzonego nigdy nie została skierowana na drogę sądową, został on pozbawiony możliwości ochrony swoich praw zarówno poprzez niewywiązanie się przez obwinionego z umowy zlecenia, jak i poprzez niezwrócenie mu dokumentów dotyczących sprawy, co mogło pozwolić mu skierować sprawę do sądu osobiście lub za pośrednictwem innego pełnomocnika. Obwiniony swoim zachowaniem doprowadził więc do niekorzystnych skutków procesowych dla reprezentowanej strony, która została de facto pozbawiona możliwości ochrony swoich praw na drodze sądowej.

Sąd co do powyższych okoliczności nie miał wątpliwości, albowiem zostały one potwierdzone zarówno dowodami z dokumentów, jak i zeznaniami świadków. Sąd dał wiarę zeznaniom pokrzywdzonego oraz świadków, albowiem były one konkretne i szczegółowe oraz korespondowały ze sobą wzajemnie. Za szczególnie istotne Sąd uznał zeznanie świadka M. K., albowiem jest ona osobą niespokrewnioną z pokrzywdzonym i świadkiem M. B. (2), swego czasu współpracowała z obwinionym, zaś porównanie jej zeznań z zeznaniami osób bezpośrednio dotkniętych czynami obwinionego, dało Sądowi orzekającemu pełny obraz sprawy, układając się w spójną i logiczną całość.

Dowody w postaci korespondencji e-mailowej oraz z systemu M., niepodważone, uzupełniają materiał dowodowy i tworzą w ocenie Sądu podstawy do ustalenia bezspornego stanu faktycznego w sprawie.

Charakter działania obwinionego nie pozostawia wątpliwości co do umyślności czynu. Co więcej, fakt, iż obwiniony dopuszczał się takich samych przewinień w przeszłości, nakazuje przyjąć, iż była to jego stała metoda działania, polegająca na przyjmowaniu spraw bez zamiaru ich prowadzenia w przyszłości. Modus operandi obwinionego było stałe i niezmiennie. Tak było również w przypadku pokrzywdzonego M. B. (1).

Uznając, że sprawstwo obwinionego nie budzi wątpliwości, Sąd uznał zasadność kwalifikacji prawnej czynów zarzucanych wnioskiem o ukaranie. Czasookres i sposób działania obwinionego w ocenie Sądu jednoznacznie wskazują na realizację znamion przypisanych mu przewinień dyscyplinarnych.

Inkryminowane zachowania stanowiły ewidentny przykład naruszenia przez niego przepisów zarówno ustawowych, jak i Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, tj. art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6, art. 12 ust. 1, art. 37 ust. 5, art. 44 ust. 1, art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Decydując o wymiarze kary Sąd wziął pod uwagę następujące okoliczności.

Po pierwsze, sąd uwzględnił, iż motywacja i sposób działania obwinionego zasługiwały na szczególne potępienie. Analiza działania radcy prawnego prowadzi bowiem do wniosku, że już w chwili przyjmowania zlecenia od pokrzywdzonego, zamierzał on wyłącznie wzbogacić się jego kosztem, nie podejmując żadnych działań (umyślność, w zamiarze bezpośrednim). W ocenie tej, tut. Sąd utwierdza fakt, iż obwiniony nie zerwał kontaktu w sposób całkowity, mogący sugerować, że być może dzieje się z nim coś co nie pozwala mu podjąć czynności zawodowych z przyczyn od niego niezależnych, lecz z rzadka odzywał się do pokrzywdzonego celowo wprowadzając go w błąd. Znamiennym przykładem takiego zachowania jest tu także sytuacja zapytania pokrzywdzonego o rachunek bankowy.

Po drugie, sąd wziął pod uwagę, że obwiniony dopuszczał się podobnych czynów w przeszłości, będąc już wielokrotnie karany, a co za tym idzie odwołując się do kategorii materialnokarnych, działał w warunkach swoistego „powrotu do przestępstwa”. Okoliczność ta jest znana tut. Sądowi oraz samemu Obwinionemu z urzędu.

Wymierzone do tej pory kary dyscyplinarne nie odniosły w wypadku obwinionego skutku wychowawczego i nie odwiodły go od dalszego naruszania przepisów oraz norm etycznych. Radca prawy nie rokuje poprawy i w sposób ewidentny nie ma zamiaru przestrzegać porządku prawnego w przyszłości. Posługując się tutaj odniesieniem do prognozy kryminologicznej obwinionego, należałoby stwierdzić, że jest ona jednoznacznie negatywna. Kara wymierzona radcy prawnemu musiała wobec powyższego mieć także wymiar zapobiegawczy, uniemożliwiając mu ponowne wykorzystywanie tytułu radcy prawnego do podejmowania działań mających na celu wzbogacenie się kosztem osób szukających pomocy prawnej.

Po trzecie, należało zwrócić uwagę na fakt, iż w toku postępowania obwiniony nie wyraził skruchy oraz nie przedstawił żadnych okoliczności mogących stanowić usprawiedliwienie jego czynów. Obwiniony wykazał się postawą bierną, jednak bierną tylko częściowo, albowiem pomimo niezłożenia wyjaśnień i niestawiania się na wezwania Zastępcy Rzecznika, a następnie tut. Sądu, podejmował czynności zmierzające w sposób ewidentny do przedłużenia postępowania. Pomimo uwzględnienia wniosku obwinionego o odroczenie rozprawy na termin zgodny z jego postulatem, w celu umożliwienia mu podjęcia skutecznej obrony, obwiniony ostatecznie nie stawiał się. Również zatem postawa radcy prawnego po popełnieniu czynu nie dawała żadnych przesłanek do przyjęcia, że zdaje sobie on sprawę z naganności swoich zachowań i zasługuje na szansę dalszego pozostawania w zawodzie.

Po czwarte wreszcie, decydując się na najwyższy wymiar kary, tut. Sąd musiał wziąć pod uwagę konieczność ochrony samorządu radcowskiego. Jest bowiem jasnym, że zachowanie obwinionego wpłynęło destabilizująco na wizerunek zawodu radcy prawnego w ogólności. Radca prawny swoim postępowaniem dowiódł, że nie przyczynia się do umacniania porządku prawnego i ochrony słusznych praw reprezentowanych stron. Obwiniony sprzeniewierzył się rocie ślubowania radcowskiego oraz przytoczonym w orzeczeniu przepisom Kodeksu Etyki, a w konsekwencji naraził na szwank godność zawodu.

Reasumując, decydując o wymiarze kary, sąd wziął więc pod uwagę, że musi ona stanowić dla obwinionego dolegliwość odczuwalną i jasno uświadamiającą mu naganność jego czynu. Wobec charakteru czynów, których w tej sprawie dopuścił się obwiniony, ale także dotychczasowej postawy radcy prawnego jasnym stało się, że taką karą może być wyłącznie kara pozbawienia prawa do wykonywania zawodu. Dalsze funkcjonowanie obwinionego w samorządzie radcowskim jest niemożliwe, narażając interesy potencjalnych klientów na szkodę oraz dając jednoznacznie negatywne świadectwo dla całego zawodu.

Postawa radcy prawnego dobitnie udowadnia, że nie zamierza on przestrzegać porządku prawnego i obowiązujących norm etycznych, a swoim zachowaniem nie tylko nie daje rękojmi należytego wykonywania zawodu, ale wręcz jest zaprzeczeniem wszystkich wartości, które legły u jego podstawy. Należy stanowczo podkreślić, że zawód radcy prawnego jest zawodem zaufania publicznego, a postawa obwinionego owe zaufanie podważyła.

Mając na uwadze powyższe, zachowanie obwinionego powinno spotykać się z najsurowszą karą, która została mu wymierzona.

O kosztach postępowania tut. Sąd orzekł na podstawie art. 70⁶ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj. z dnia 28 kwietnia 2022 r., Dz.U. z 2022 r. poz. 1166) w zw. z § 1 ust. 1 Uchwały nr 86/ (...) Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego, obciążając nimi w całości obwinionego.

Pouczenie:

Stosownie do treści art. 70⁴ ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1166) stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwości służy odwołanie od niniejszego orzeczenia do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w W. za pośrednictwem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego we W. w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego orzeczenia wraz z uzasadnieniem.